

Visit of Professor Hiroki Takakura

Tohoku University, Japan

Návšteva profesora Hirokiho Takakuru

Univerzita Tohoku, Sendai, Japonsko

Bratislava · 2–7 October 2026

5 OCT 2026 · 5:00 PM (17:00) CET

PUBLIC LECTURE · VEREJNÁ PREDNÁŠKA

SAS Small Congress Centre (Malé kongresové centrum SAV), Štefánikova 3, Bratislava

Human History Viewed from Human-Animal Mutualism: A Challenge of Siberian Anthropology

What if the cold is not a limit but a source of innovation? Drawing on decades of research in Siberia and Northeast Asia — and on his book *The Benefit of the Cold and Domestication* (with Florian Stammler, Routledge, 2025) — Professor Takakura shows how foragers and herders, together with dogs, reindeer, cattle and fish, built partnerships based on reciprocity rather than control. He proposes a "convivial ecology", with a new perspective on human evolution and resilience in a time of climate change.

Reindeer herd, Siberia · © H. Takakura

Ľudské dejiny z perspektívy vzájomnosti medzi človekom a zvierat'om: Výzva sibírskej antropológie

Čo ak chlad nie je obmedzením, ale zdrojom inovácií? Profesor Hiroki Takakura vychádza z desaťročí výskumu na Sibíri a v severovýchodnej Ázii, ako aj z knihy *The Benefit of the Cold and Domestication* (s Florianom Stammlerom, Routledge, 2025), a ukazuje, ako lovci-zberači a pastieri vytvárali spolu so psami, sobmi, dobytkom a rybami vzťahy založené skôr na vzájomnosti než na ovládaní. Prostredníctvom konceptu „ekológie spolužitia“ ponúka nový pohľad na ľudskú evolúciu a schopnosť prispôbovať sa v podmienkach klimatickej zmeny.

Fieldwork with reindeer herders · © H. Takakura

Online: [Join Zoom Meeting](#) · Meeting ID 884 7637 2416 · Passcode 974521

6 OCT 2026 · 9:30 AM (09:30) CET

SEMINAR · SEMINÁR

Organiser: Institute of Ethnology and Social Anthropology SAS · Venue: Institute of Philosophy SAS meeting room, Klemensova 19, Bratislava — in person & online

Usporiadateľ: ÚESA SAV, v. v. i. · Miesto: zasadačka Filozofického ústavu SAV, Klemensova 19, Bratislava

Culture in Recovery: Anthropology and the 2011 Earthquake and Tsunami in Japan

How do communities rebuild after catastrophe, and what role does culture play? Professor Takakura draws on his book *Anthropology and Disaster in Japan* (Routledge, 2023) to discuss the 2011 earthquake and tsunami in Sendai, approaching it as both a victim and an ethnographer. Through folk performing arts, paddy farmers and small-scale fishers, he shows how intangible heritage and local knowledge drive recovery. Followed by an open discussion.

Sendai Arahama Elementary School, destroyed by tsunami in 2011
Unknown photographer, presented at the memorial site; copied by J. Panáková, 2024

Kultúra po katastrofe: Antropológia zemetrasenia a cunami v Japonsku v roku 2011

Ako sa komunity vyrovnávajú s následkami katastrofy a aký význam má v tomto procese kultúra? Profesor Hiroki Takakura vychádza zo svojej knihy *Anthropology and Disaster in Japan* (Routledge, 2023) a približuje skúsenosť so zemetrasením a cunami, ktoré v roku 2011 zasiahli severovýchodné Japonsko. Katastrofu pritom reflektuje z dvojitej perspektívy — ako človek, ktorý ju sám zažil, i ako antropológ. Na príkladoch ľudového performatívneho umenia, pestovania ryže a drobného rybolovu ukazuje, ako miestne poznanie, kultúrne praktiky a nehmotné kultúrne dedičstvo pomáhajú komunitám vyrovnávať sa s dôsledkami katastrofy a nanovo utvárať každodenný život. Po prednáške bude nasledovať diskusia.

Sendai Arahama Elementary School, destroyed by tsunami in 2011
© J. Panáková, 2024

Online: [Join Zoom Meeting](#) · Meeting ID 829 9170 6081 · Passcode 962001

Professor Hiroki Takakura's visit was made possible by the Mobility Visit programme. This event opens the PHOMEA project, supported by the Slovak Research and Development Agency under Contract No. APVV-25-0629, and was also supported by the VEGA project No. 2/0139/24.

Návštevu prof. Hirokiho Takakuru umožnil program Mobility Visit. Podujatie je úvodným stretnutím projektu PHOMEA, podporeného Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-25-0629, a bolo podporené aj projektom VEGA č. 2/0139/24.

Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV · jaroslava.panakova@savba.sk

Prof. Hiroki Takakura

Center for Northeast Asian Studies & Graduate School of Environmental Studies

Tohoku University, Sendai, Japan

Centrum pre štúdium severovýchodnej Ázie a Fakulta environmentálnych štúdií, Univerzita Tohoku, Sendai, Japonsko

Hiroki Takakura is Professor of Social Anthropology at the Center for Northeast Asian Studies and the Graduate School of Environmental Studies, Tohoku University. He directed the Center from 2017 to 2021. He received his PhD in social anthropology from Tokyo Metropolitan University in 1999 and has worked at Tohoku University since 2000. He was also a visiting scholar at the Scott Polar Research Institute, University of Cambridge (2003–2004), and a visiting professor at the Arctic Centre, University of Lapland (2022).

A leading specialist in Siberian ethnography, Takakura has spent more than three decades working with Indigenous hunters and herders in the Russian North, especially the Sakha of Yakutia and the Even. His work covers the ecological anthropology of Arctic pastoralism, human adaptation to extreme environments, and Indigenous knowledge, as well as post-socialist change and ethnicity in Siberia, and the historical anthropology of the Sea of Okhotsk region.

Since the 2011 Great East Japan Earthquake and tsunami, a major part of his research has also turned to the anthropology of disaster, intangible cultural heritage and community-based, locally grounded recovery. He also works in visual anthropology.

Hiroki Takakura je profesorom sociálnej antropológie v Centre pre štúdium severovýchodnej Ázie a na Fakulte environmentálnych štúdií Univerzity Tohoku. V rokoch 2017 – 2021 pôsobil ako riaditeľ Centra pre štúdium severovýchodnej Ázie. Doktorát zo sociálnej antropológie získal v roku 1999 na Tokyo Metropolitan University a od roku 2000 pôsobí na Univerzite Tohoku. V rokoch 2003 – 2004 bol hosťujúcim vedeckým pracovníkom v Scott Polar Research Institute na University of Cambridge a v roku 2022 hosťujúcim profesorom v Arctic Centre na University of Lapland.

Hiroki Takakura patrí k popredným odborníkom na etnografiu Sibíri. Viac ako tri desaťročia sa venuje výskumu domorodých lovcov a pastierov na ruskom severe, najmä Jakutov (Sacha) v Jakutsku a Evenov. Vo svojom výskume sa zaoberá ekologickou antropológiou arktického pastierstva, adaptáciou človeka na extrémne prostredie a domorodými znalosťami, ako aj postsocialistickými premenami a etnicitou na Sibíri a historickou antropológiou oblasti Ochotského mora.

Po veľkom zemetrasení a cunami vo východnom Japonsku v roku 2011 sa významnou súčasťou jeho výskumu stala aj antropológia katastrof, nehmotné kultúrne dedičstvo a obnova komunit založená na miestnej participácii. Venuje sa tiež vizuálnej antropológii.

SELECTED BOOKS · VYBRANÉ KNIHY

Arctic Pastoralist Sakha: Ethnography of Evolution and Microadaptation in Siberia. Trans Pacific Press, 2015.

Anthropology and Disaster in Japan: Cultural Contributions to Recovery after the 2011 Earthquake and Tsunami. Routledge, 2023.

The Benefit of the Cold and Domestication: A New Understanding of Human–Animal Partnership for Survival in Extreme Environments. Co-edited with Florian Stammler. Routledge, 2025.

Thirty Thousand Years of Siberia in Human History: From Arctic Adaptation to the Russo-Ukrainian War. In Japanese. Heibonsha, 2025.

Academic Work Prize, Japan Association for Area Studies (2012). Editorial board, *Polar Science*; Scientific Advisory Board, Arctic Centre, University of Lapland.

SENDAI, JAPAN

Sendai, home of Tohoku University

© J. Panáková, 2024

Cherry blossom season, Sendai

© J. Panáková, 2024